

Téma**Stavební práce dále zdražují, v září o 1,9 %, materiál stagnuje**

Ceny stavebních prací každým měsícem rostou, v září podle aktuálních dat Českého statistického úřadu (ČSÚ) meziročně vzrostly o 1,9 procenta. Stavební materiál zůstal stejně drahý jako loni. Za celý loňský rok zdražily stavební práce meziročně o 6 procent, ceny materiálů a výrobků spotřebovávaných ve stavebnictví o 3,8 %. V roce 2022 ceny ve stavebnictví rostly dokonce dvojciferným tempem (stavební práce o 12,4 % a materiál o 20,7 %).

„Ze statistických dat a jejich vývoje jednoznačně vyplývá, že jakýkoli odklad zahájení výstavby se prodraží. V případě drobných staveb jde o desítky tisíc, u větších v řádu milionů či desítek milionů korun,“ komentuje generální ředitel Ekospolu Evžen Korec.

Ne vždy je ale termín zahájení stavby v rukou investora. Pokud nemá platné stavební povolení, je odkázán na rychlost stavebního úřadu. Pak záleží hlavně na tom, jak moc jsou úředníci zavaleni žádostmi o stavební povolení a jak složitá konkrétní věc je. „V našem legislativním Kocourkově je takřka pravidlem, že vydání stavebního povolení na středně velký bytový projekt trvá mnoho let,

Z Čech až na konec světa

Vážené čtenářky a čtenáři,

dnešní číslo přináší několik zajímavých článků z industriálního trhu, z nichž nejatraktivnější je o novém centru BMW v Česku, odkud bude zásobovat továrny v Asii či Jižní Americe. U Prahy zase vyroste další obchodně-logistický areál, v severomoravských Hranicích výrobní areál pro dodavatele autodílů. Prostě industriál stále „jede“, jako jeho produkty.

V rubrice věnované rezidenčnímu trhu se dozvíte, že rekordní růsty cen bytů nepostihují jen Prahu či Brno, ale také například severní Moravu. U Kladna vyroste velký rezidenční projekt na místě bývalé cihelny, v Ústí nad Labem zase přestavují někdejší ubytovnu na tzv. dostupné nájemní bydlení. Dočtete se též o nové letecké základně pražských záchranářů, výsledky Cen inženýrské komory ČKAIT a novém Centru sociálních služeb v Pardubicích.

Petr Bayer, šéfredaktor

během nichž náklady na výstavbu rostou. Kvůli těmto průtahům kupující za nový byt zaplatí mnohem více, než by tomu bylo v efektivně a rychle fungujícím systému,“ dodává Korec.

Industriální trh

BMW bude z nového centra v Česku dodávat díly do Brazílie, Thajska či Indie

V areálu Ostrava Airport Multimodal Park (OAMP) vyroste rozsáhlé logistické centrum pro automobilku BMW Group, která bude z něj zásobovat závody po celém světě. Stavební práce mají začít do konce roku 2024, pilotní provoz logistického centra by měl být zahájen počátkem roku 2026.

Developerská společnost Concens Investments získala podle nabídky své společnosti OAMP Holding možnost koupě

pozemku o velikosti 513 000 m² ve strategické rozvojové zóně v Ostravě Mošnově, kterou spravuje město Ostrava. Prodej stavební parcely za nabídnutou cenu 429 milionů Kč schválilo zastupitelstvo Ostravy. Pro BMW Group vybuduje logistické centrum se železničním terminálem.

„Jsme rádi, že budeme moci nadále rozvíjet lokalitu, ve které působíme už od roku 2018 a která je unikátní nejen polohou, ale i kombinací letecké, kamionové a železniční cargo dopravy. Výstavba logistických hal o velikosti přesahující 123 000 m² pro BMW Group odstartuje III. fázi developmentu našeho mošnovského areálu,“ říká výkonný ředitel Concens Investments Tomáš Novotný. „Nové logistické centrum bude klíčovou součástí naší sítě a bude zajišťovat díly pro výrobu automobilů a motorek v zámoří. Mohli bychom říkat „z České republiky do světa“, protože díly budou dodávány do našich továren například v Brazílii, Thajsku a Indii. Plánujeme, že distribuce z Ostravy začne naplno fungovat koncem roku 2026,“ říká Oliver Bilstein, šéf BMW Group Oversea Logistics.

„S prodejem posledního velkého stavebního pozemku v mošnovské rozvojové zóně jsme čekali na strategického investora, který přispěje k dlouhodobému rozvoji regionu a vytvoří nová stálá pracovní místa. Jsem rád, že je to právě BMW Group, která je v oblasti automobilového průmyslu renomovaným světovým hráčem. Také díky jejímu působení se multimodální park v Mošnově stane středoevropským logistickým hubem,“ dodává primátor Ostravy Jan Dohnal.

Více čtěte [ZDE](#).

V Kozomíně u Prahy vyroste nová obchodní zóna v polovině roku 2025

V Kozomíně u Prahy vyroste víceúčelový obchodně-logistický areál o celkové rozloze 7600 čtverečních metrů. Dokončení výstavby areálu severně od hlavního města u dálnice D8 je plánováno na polovinu roku 2025.

Park je navržen, aby nabízel flexibilitu pro využití logistiky, distribuce rychloobrátkového zboží (FMCG) či provoz malých obchodních jednotek a prodejních showroomů. Prostory je možné si pronajmout již od 1200 m². K dispozici bude 47 parkovacích míst a 11 nakládacích doků. Bezprostřední blízkost dalšího retailového parku zvyšuje hodnotu developmentu jako logistického centra poslední míle.

Budova usiluje o získání certifikátu BREEAM Excellent a bude obsahovat řadu nízkoenergetických a nízkoemisních řešení a technologií. Na střeše budou instalovány fotovoltaické panely, které částečně pokryjí spotřebu areálu. Vytápění zajistí tepelná čerpadla. Inteligentní monitorovací a řídicí systémy zajistí efektivní řízení spotřeby energie, vody a vytápění. Součástí projektu budou také systémy pro zachytávání dešťové vody a řízení dopravy, stejně jako CCTV kamery, které zajistí bezpečný provoz areálu.

Developer plánuje začlenit areál do okolí prostřednictvím terénních úprav, které podpoří biologickou rozmanitost, jež zlepší prostředí pro zaměstnance a návštěvníky. „Flexibilní design areálu dává prostor různým možnostem využití v oblasti logistiky i maloobchodu. Vysoké standardy provedení a umístění v dynamicky se rozvíjející komerční a logistické zóně osloví širokou škálu zákazníků,“ míní ředitel GLP pro Slovensko a Česko Jan Palek.

„Drž se obchodu s lidmi, kteří inzerují v novinách, neboť to je znamení, že jsou to lidé moudří a na nich neztratíš!“

Benjamin Franklin

Park Hranice se rozšíří o 5200 m² pro dodavatele dílů pro automobily

Průmyslový park v Hranicích se rozšíří o další prostory pro společnost CIE Metal CZ ze skupiny CIE Automotive. Jde již o druhé rozšíření, nyní bude přidáno 5200 čtverečních metrů k dosavadnímu areálu. Dokončení projektu se očekává v 1. polovině příštího roku. Výběr parku byl ovlivněn blízkostí stávajícího závodu CIE ve Valašském Meziříčí a odráží rostoucí trend nearshoringu, kdy společnosti přesouvají výrobu blíže zákazníkům v reakci

na měnící se geopolitickou situaci. V roce 2023 společnost CIE rozšířila výrobní kapacity na celkových 13 233 m², aby uspokojila rostoucí poptávku. Nové prostory umožní propojení mezi výrobou a skladem, což zvýší provozní efektivitu.

„CTPark Hranice se stal ideálním místem pro naše výrobní a logistické operace, a to zejména díky své strategické poloze a vysoké kvalitě,“ říká Michal Curylo z CIE Metal CZ. „Druhé rozšíření prostor ukazuje, že je možné růst postupně, přizpůsobovat se poptávce a reagovat na vývoj trhu,“ dodává Vojtěch Peřka z CTP.

CIE využívá prostory parku nejen pro skladovací účely, ale také pro výrobu, přičemž se zaměřuje na dynamicky se rozvíjející oblast elektromobility a pokročilých technologií, včetně robotizace. Hala je vybavena speciálními technologiemi pro skladování a disponuje certifikací BREEAM, včetně možnosti instalace fotovoltaických panelů. V současné době CIE Automotive připravuje s plánovaným nárůstem rovněž navýšení pracovních pozic v důsledku expanze.

Společnost CIE Metal CZ, která navrhuje a vyrábí komponenty pro automobilový průmysl po celém světě, si pronajímá prostory v Parku Hranice od roku 2021. Park se nachází ve strategické poloze k dálnicím do Olomouce, Ostravy a Polska.

**Tento prostor můžete využít
pro Vaši reklamu již od 49Kč/cm²**

Rezidenční trh

Ceny bytů na severu Moravy mohou příští rok překonat rekordních 50 000/m²

Ceny bytů v Moravskoslezském kraji rychle rostou, čtvereční metr nyní stojí 47 700 korun, což je jen 900 Kč pod rekordní hranici z 3. čtvrtletí 2022. “Očekávám ještě akceleraci růstu a během příštího roku překročení rekordní hranice,” říká Jakub Vysocký ze společnosti Správa investic a nemovitostí (SIAN).

Cena bytů v kraji podle aktuálního Real Indexu meziročně vzrostla o 14,4 %. Ceny bytů jsou

tak druhé nejvyšší v historii: “Úroky u hypoték sice klesají pomaleji, než se čekalo, ale klesají. Lidé jsou tak ochotni si peníze půjčovat už za stávající úroky. Další důvod je, že se na trh začínají dostávat byty od majitelů, kteří mají vyšší očekávání, a tak zvyšují nabídkové ceny. Za třetí jsme se díky relativně dlouho trvajícím ochlazením dostali do fáze, že kupující jsou již ochotni akceptovat i vyšší ceny. S poklesem úrokových sazeb ceny skokově vzrostou a oni by za byt následně utratili víc,” říká Vysocký.

Mezi investory je zájem především o ostravské byty, jejich ceny rostou nejrychleji, ale nominálně jsou přítom byty v kraji stále znatelně levnější než v jiných krajských městech. Moravskoslezský kraj je třetí nejlevnější v zemi. “Prodávající očekávají, že budou prodávat draž a kupující to akceptují i proto, že se už neopírají pouze o svoje úspory. Ceny proto velmi pravděpodobně půjdou nahoru poměrně agresivně. Není vyloučeno, že příští rok prolomí ceny bytů v Moravskoslezském kraji psychologickou hranici 50 000 Kč za m²” predikuje Vysocký. Investorům hraje do karet i růst nájmu. Meziročně mezi 2. čtvrtletím 2023 a 2. čtvrtletím 2024 vzrostly nájem v kraji podle Deloitte Rent Indexu o 7 %.

“Vzhledem k nedostatku bytů nelze předpokládat, že by se trajektorie vývoje cen nájmu zásadně změnila. Nadále budou nájem růst, byť ne takovým tempem jako ceny bytů,” míní Vysocký. V SIAN nyní řeší každý měsíc desítky zájemců. “Transakce se realizují již v nových cenách. Trh už nehledá žádné výrazné slevy a kupovat s nějakým diskontem se teď moc nedaří. Na trhu bude silný provoz do poloviny prosince. Pak přijde krátké ochlazení, protože lidé na přelomu roku většinou nechtějí řešit obchodní záležitosti. Od února 2025 ale již očekáváme, že se trh rozběhne naplno s velmi silnou dynamikou,” předpovídá Vysocký.

V Kladně vznikne přes 100 nízkoenergetických bytů a komerční jednotky

Na místě bývalé cihelny v Kladně vyroste 104 bytů v 6 domech v nejvyšší kategorii A, které mají řadu energeticky úsporných prvků, k nimž patří mj. fotovoltaika, podlahové topení s možností letního dochlazování díky tepelným čerpadlům či větrání s řízenou rekuperací. V parteru vzniknou rovněž komerční prostory, které službami doplní vybavenost v lokalitě. Součástí se stane velká komunitní zahrada se zelení. Projekt již má stavební povolení

a výstavba bude zahájena na jaře 2025. Dokončení se předpokládá na konci roku 2026.

Podle posledních dat Deloitte Real Indexu za 2. čtvrtletí 2024 se průměrná cena nových bytů v Praze pohybuje kolem 145 tisíc Kč za m². „Jelikož ceny nemovitostí v Praze přestávají být pro střední třídu únosné, do hledáčku zájemců o pořízení nového bytu se stále více dostávají města se strategickou polohou a dobrou dostupností do metropole. Takovým městem je právě Kladno, které má jako lokalita pro rezidenční bydlení potenciál, protože má ambiciózní plány a neustále se vyvíjí. Investice do infrastruktury, podnikání a moderních projektů přitahují stále více lidí,“ říká ředitel realitní kanceláře Luxent – Exclusive Properties Jiří Kučera.

„I s ohledem na atraktivní ceny, které na rozdíl od hlavního města začínají už na 85 000 Kč za m², byl o projekt už v předprodejích velký zájem. A to nejen mezi Pražany hledajícími dostupnější bydlení, ale také mezi místními obyvateli, kteří chtějí v Kladně své starší bydlení vyměnit. Věříme tak, že si byty v Nové Cihelně rychle najdou majitele,“ míní realitní makléř Zdeněk Jemelík

Na brownfieldu v městské části Kladno-Rozdělův, který již roky zeje prázdnotou, vyrostou jednotky 1+kk až 4+kk a rozloze od 35 do 119 m². U většiny nebudou chybět balkony (7 až 13 m²), terasy (10 až 72 m²) nebo předzahrádky (24 až 134 m²). Vybavení bytů zahrnuje vstupní bezpečností dveře s protihlukovou úpravou a předokenní žaluzie. V domech bude instalován systém domácích audio telefonů. Ke každé jednotce náleží sklep s možností dokoupení garážového stání, u vybraných se počítá s přípravou přípojek pro dobíjení elektromobilů. Celý komplex je přizpůsoben pro bezbariérový přístup.

Rezidenční projekt Nová Cihelna Kladno je inspirován osobitým charakterem bývalé místní cihelny. Celkem 6 samostatných budov v sobě skrývá mnoho propracovaných detailů, ať už jde o nápadité užití lícových cihel na fasádě nebo zajímavě pojaté prvky zábradlí. Důraz je kladen na propojení a blízký kontakt s přírodou i na dostatečné množství přirozeného světla díky velkoformátovým oknům.

Celý článek čtěte [ZDE](#).

Bývalá ubytovna v Ústí se mění na dostupné nájemní bydlení

V Ústí nad Labem byla dokončena první fáze revitalizace bývalé ubytovny Purkyňova, která přináší do městské části Střekov 40 dostupných nájemních bytů s dispozicemi od 1+kk po 2+1. Ve druhé fázi přibude dalších 22 bytů. Projekt se stává klíčovou částí oživení dříve opomíjené oblasti a oslovuje zájemce především díky nižším finančním nákladům, které se pojí se získáním nájemního bydlení.

„O nájemní bydlení je stále větší zájem,

především díky nižším počátečním nákladům. Projekt je příkladem toho, jak lze staré budovy proměnit v opravdový význam pro místní komunitu. Ulice, která byla v minulosti považována za sociálně vyloučenou lokalitu, se proměnila v bezproblémovou a klidnou oblast. Jsme rádi, že projekt vítá také vedení města,“ říká spoluzakladatel skupiny Salutem Group Jaroslav Ton.

Pro rezidenty jsou k dispozici dvě sdílené terasy o velikosti až 200 m² a společná kolárna. Budova rovněž disponuje kamerovým zabezpečovacím systémem. Ve druhé fázi se zrekonstruují i komerčními prostory v suterénu, které budou moci místní využívat primárně pro vlastní podnikatelské aktivity. Lokalita nabízí občanskou vybavenost, včetně mateřské a základní školy, restaurací, obchodů s potravinami a úřadů.

Kaleidoskop

Letečtí záchranáři mají v Praze novou základnu za 46 mil. Kč

Letečtí záchranáři, kteří k pacientům vyrážejí z areálu Letiště Praha, získávají novou základnu. Zázemí posádkám poskytne moderní modulární řešení, které splňuje zvýšené bezpečnostní nároky vzhledem k umístění ve střežené zóně mezinárodního letiště. Po letech příprav a plánování se základna začala stavět od června 2023, cena nové základny je 46 milionů korun včetně DPH.

„Letečtí záchranáři vzlétají k těm nejzávažnějším událostem, kdy je pro přežití důležitá každá minuta, a pacienty transportují zpravidla na specializovaná pracoviště v pražských nemocnicích,“ říká náměstkyně primátora Alexandra Udženija. „Za téměř čtyři desítky let existence leteckých záchranářů se podařilo zachránit desetitisíce životů. Jen v Praze za loňský rok evidujeme téměř 800 vzletů,“ dodal ředitel Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy Petr Kolouch.

Umístění základny v areálu Letiště Praha umožňuje využívat technického zázemí mezinárodního letiště i pokročilého navigačního vybavení a rozšiřuje možnosti zásahu i na méně příznivé klimatické podmínky. Vzhledem k přítomnosti ve střežené SRA zóně se zároveň stavělo za mimořádných podmínek například z hlediska bezpečnosti a snížení možností volného pohybu po areálu. Už v září otevřela záchranná služba také novou výjezdovou základnu v Holešovicích. Až čtyři výjezdové skupiny budou mít své stanoviště v ulici Argentinská, kde vznikla základna v areálu stanice Hasičského záchranného sboru ČR.

„Naším cílem je mít v následujících letech vybudovanou síť základen, která bude reagovat na rozrůstající se metropoli a dlouhodobě vysoký počet výjezdů, abychom i nadále zajišťovali kvalitní dostupnost naší služby. Posílíme proto naši přítomnost v širším centru a v periferních oblastech. Počítáme s výstavbou výjezdových základen například v Běchovicích, Modřanech, Bohnicích, Vysočanech, v Klánovicích nebo na Zbraslavi,“ vyjmenovává Kolouch.

Více čtete [ZDE](#).

Cenu Inženýrské komory získaly rekonstrukce, lávky nebo dostupné bydlení

Vítězi 20. ročníku soutěže České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT) se staly rekonstrukce Staroměstského jezu na Vltavě v Praze a revitalizace Císařských lázní v Karlových Varech. Hlavní cenu získaly též konstrukčně zajímavá lávka přes kolejiště nádraží v Chebu a tramvajová vozovna Slovany v Plzni s největší zelenou střechou v ČR. Celkem byla oceněna práce projektových a realizačních

týmů 12 staveb dokončených v letech 2021 až 2023, protože ocenila čestným uznáním i dvě technicky mimořádně obtížné stavby realizované v zahraničí: modernizaci plavebních komor na vodním díle Gabčíkovo a část tunelového obchvatu Stockholmu.

„Letošní ročník ukázal několik trendů. Platí, že čím lépe je projekt připravený, tím rychleji byl i povolený. A to často bez ohledu na jeho stavební, konstrukční nebo technologickou náročnost. Pokud něco prodlužuje povolování staveb, pak jsou to často dodatečné požadavky, změny zadání nebo jednání s dotčenými orgány v exponovaných místech,“ říká předseda ČKAIT Robert Špalek. Stavební povolení u oceněných staveb bylo letos stejně jako loni obvykle vydáno většinou do 1,5 roku po zahájení práce na projektové dokumentaci.

K dalším zjištěním vzešlým z letošních oceněných staveb patří „velmi přístupné ceny“ lávek v ČR, například lávka přes kolejiště nádraží v Chebu, byla realizována s náklady 98 000 Kč za m², a to při složitých zakládacích podmínkách. V řadě jiných měst se je však možné setkat s několikanásobně vyššími jednotkovými náklady, aniž by výsledek přesvědčil konstrukčním řešením nebo urbanistickým přínosem.

Zhmotnění architektonické představy do konstrukčního řešení zavěšené lávky o dvou nestejně dlouhých a tvarovaných polích (jedno v konkávním a druhé v konvexním oblouku) porotci ocenili na lávce a cyklopropojení Dolní oblasti Vítkovice s centrem Ostravy, za kterým stál architekt Josefa Pleskota, který řešil obtížné založení lávky v místě zatíženém pozůstatky navážek a těžkého průmyslu. I v tomto případě jednotková cena nepřesáhla 106 000 Kč/m² za kompletní lávku včetně založení, všech zkoušek a ostatních souvisejících prací. Mezi zahájením projektových prací a získáním stavebního povolení uplynul rok, další rok trvala realizace stavby.

Podrobnosti čtěte [ZDE](#).

Regiony

Centrum sociálních služeb v Pardubicích se má začít stavět příští rok za 120 mil. Kč

Výstavba nového Centra sociálních služeb SMYSL v Bělehradské ulici v Pardubicích by mohla začít již v 1. čtvrtletí 2025. Projekt zahrnuje rekonstrukci a rozšíření stávajícího objektu, což umožní integraci více organizací, které se věnují pomoci lidem se smyslovým a zdravotním hendikepem. Radní nyní schválili podání žádosti o dotaci na jeho spolufinancování.

„V rozpočtu města máme na tuto potřebnou investici schválené vlastní finanční prostředky 120,8 milionu korun, což odpovídá nákladům dle hotové projektové dokumentace pro provedení stavby. Nyní jsme schválili podání žádosti o dotaci 55 milionů korun z ITI Hradecko-pardubické aglomerace, dotace by tak mohla pokrýt téměř 50 % předpokládaných nákladů. Věřím, že budeme úspěšní, neboť tato investice umožní rozšíření potřebných kapacit a zvýšení klientského komfortu služeb poskytovaných osobám se smyslovým případně tělesným postižením v jednom bezbariérovém objektu, který je v docházkové vzdálenosti od zastávek MHD,“ říká náměstek primátora Jakub Rychtecký.

Aktuální prostory nesplňují základní kritéria a uživatelé, mezi které patří organizace jako Péče o duševní zdraví, Středisko rané péče v Pardubicích o.p.s., Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje o.p.s., Středisko Audiohelp z.s, SONS, nemohou plně využívat nabízené služby. V objektu rovněž sídlí půjčovna a prodejna pomůcek HELP centrum. Všechny tyto organizace již ve spolupráci s městem dočasně prostory kvůli připravované rekonstrukci opustily a fungují v náhradních prostorách.

„Projekt Centra sociálních služeb SMYSL je klíčovým prvkem Strategie ITI Hradecko-Pardubické aglomerace a prioritou pro rozvoj sociálních služeb v regionu. Projekt má ale i bonusy pro celé Polabiny. V okolí budovy navíc přibude dalších 41 parkovacích míst, počítá se i se sadovými úpravami okolí, které přispěje k příjemnějšímu prostředí. Nyní dokončujeme výběrové řízení na technický dozor investora a finalizujeme přípravy na zahájení otevřeného výběrového řízení na dodavatele stavby, abychom mohli stavbu zahájit co nejdříve,“ líčí primátor Pardubic Jan Nadrchal.

Rekonstrukce objektu zahrnuje zateplení budovy. „To přispěje k snížení energetické náročnosti a provozních nákladů poskytovatelů sociálních služeb. Z důvodu nevyhovujícího statického stavu budou vyměněny stropní konstrukce v celém objektu. Přístavba na jižní straně budovy umožní stěhování dalších organizací, jako jsou TyfloCentrum Pardubice, Centrum pro dětský sluch Tamtam a Tyfloservis, které nemají možnost rozvoje, právě do nově vznikajícího Centra SMYSL. Projekt zahrnuje také nadstavbu nového patra s využitím zelené střechy,“ doplnil Rychtecký.

Přestěhováním nových organizací do adaptované budovy město uvolní některé stávající nebytové prostory města, které organizace užívají, což by mohlo mít přínos v jejich využití pro další důležité potřeby. Zejména objekt ve stávající mateřské školce Závodu míru, který dnes využívá TyfloCentrum, by mohl opět sloužit pro potřeby pardubických rodin a dětí předškolního věku.

Budova je navržena i s ohledem na potřeby osob se zrakovým postižením, což je důvodem pro použití barevného konceptu. Klíčové komunikační prvky a vstupní prostory budou záměrně kontrastní k okolí. Pro zábradlí schodiště, bezbariérovou rampu, vstupní portály a výškově odlišenou výtahovou věž je vybrána výrazná žlutá barva, která zvýší viditelnost a usnadní orientaci osobám se zrakovými obtížemi.